

Moderaternas politiska uppgift för 2020-talet

Ulf Kristerssons tal på Moderaternas
idékonferens den 7 november 2020.

Det talade ordet gäller

Välkomna till Moderaternas idékonferens!

Det är ju inte varje dag man har tid att diskutera politikens grundläggande idéer. Vår vardag handlar ofta om mer praktisk politik.

Men jag är glad över att vi tillsammans ska göra precis det idag. För konkret politik måste bygga på långsiktiga och genomtänkta värderingar. Annars är risken stor att man går vilse på vägen.

Den 16 oktober mördades den franske läraren Samuel Paty utanför Paris. Han fick halsen avskuren av islamistiska extremister. Hans enda brott var lektioner i yttrandefrihet, han hade visat en Mohammed-karikatur i sitt klassrum. Samuel Paty förlorade livet för den yttrandefrihet som vårt fria samhälle bygger på. Det demokratiska samhälle som hans mördare drog nytta av varje dag. Det är en omoral av ofattbara mått.

Och i måndags mördades fyra oskyldiga människor i Wien. Ute på stan en helt vanlig kväll. Dagen efter talade jag med min partiledarkollega, Österrikes förbundskansler Sebastian Kurz. Då hade mordet redan definierats som terrorbrott.

Vi tänker på de dödas familjer och vänner. Vi tänker också på att det här är en attack mot yttrandefriheten och mot alla de fundamentala värden som det öppna samhället vilar på. För det öppna samhället har sina fiender. Karl Popper skrev det i sin bok redan 1945. Deras tro har förändrats. Men hatet är detsamma. Liksom vår uppgift att bekämpa dem.

De som vill radera vår liberala demokrati ska mötas av en kompromisslös hållning från den fria världen. Vi ska stå upp för principer som sakta men säkert, under lång tid och

inte utan kamp har byggt våra samhällen och stater: yttrandefrihet, individuella rättigheter, minoritetsskydd, fria medier, sekulär lagstiftning och oberoende domstolar. Och vi ska med den fulla kraften i vår demokrati skydda våra medborgare från dem som vill ta det här ifrån oss.

Frankrikes president och Österrikes förbundskansler har efter terrordåden genomfört snabba och konkreta åtgärder. De har stått upp – och vi ska stå bredvid dem. Våra gemensamma värderingar vägleder oss.

För att ge nytt bränsle till Moderaternas ständigt pågående idédiskussion bad partistyrelsen i april förra året Christofer Fjellner och Alice Teodorescu att tillsammans med en kvalificerad arbetsgrupp ta fram ett förslag till nytt idéprogram. Det gör vi inte så ofta. Jag hade en gång själv förmånen att vara med och skriva programskriften "Land för hoppfulla".

Och nu är det alltså dags igen. Eller som Ingvar Carlsson för länge sen sa när han intervjuades i Jan Troells sevärd film Sagolandet: Even in a small country like Sweden we need a freedom debate every ten years.

Uppdraget till idégruppen var tydligt: formulera Moderaternas eviga idéer, men för vår egen tid. Förnya vår idémässiga grund för dagens problem och möjligheter.

I en tid när den ekonomiska, kulturella, geopolitiska och teknologiska omvärlden förändras, så ökar också Moderaternas ansvar att på nytt formulera Sveriges kurs framåt. För vi vill tala om idéer för framtiden – och nästan ingen annan gör det.

Det talade ordet gäller

För de allra flesta är det helt uppenbart att Sverige står inför riktigt allvarliga problem. Att utvecklingen går åt fel håll. Men också att det går att vända den rätt.

Vi har dagliga skjutningar och sprängningar. Polis som rekommenderar föräldrar att följa sina barn hem från skolan, och kriminella gäng som upprättar vägspärrar. Det är en rent systemhotande kriminalitet.

Men när jag träffar föräldrar i Akalla eller Angered så ber de om helt självklara saker: Stoppa skjutningarna! Ta bort gängen från gatorna! Lägg beslag på deras knark, guldkedjor, dyra klockor och bilar!

Bakom det här finns ett allt djupare utanförskap. I Sverige bor nu barn – födda här – som inte talar svenska. Som inte klarar skolan. Som därefter varken får, eller kanske ens vill, ha ett jobb. Men som både tar och får pengar. Kvinnor och män som har bott här i decennier, men fortfarande inte arbetar. Föräldrar som behöver tolk, trots att de har fått svenskt medborgarskap. I de här utsatta områdena råder ett slags etnifierat utanförskap där många barn föds in i bidragsberoende, och allt för många av dem växer upp i kriminalitet.

Fler länder än Sverige har problem. Ute i världen växer protektionismen, intoleransen och populismen. Europa präglas av Brexit och Corona.

Än är alla röster inte räknade, men mycket tyder på att Joe Biden blir USA:s nästa president. Jag hoppas på ett ledarskap som återupprättar relationen med Europa. Som vårdar Nato-samarbetet. Som än en gång engagerar sig i klimatarbetet. För den fria världen behöver ett seriöst amerikanskt ledarskap.

Den polarisering vi nu ser i amerikansk politik är djupt skadlig. Man måste

respektera varandra – även om man inte tycker lika. Det gäller också här i Sverige.

I Ryssland förgiftar regimen bokstavligt talat sina politiska motståndare. Och Kina har på 20 år gått från en löftesrik handelspartner och världens fabrik, till en hotfull high tech-diktatur, som missbrukar den fria världens fria ekonomi.

Vi lever alltså i en svårare värld idag än för 30 år sedan, när solen för sista gången gick ner över den berlinmur som inte längre finns. Just därför måste vi ta fasta på alla nya möjligheter till ökad frihet, växande välstånd, renare miljö, ja till ett bättre liv för alla människor i vårt land och i världen. För det finns en fantastisk kraft i Sverige. Bakom alla bekymmer finns en konstruktiv optimism. I varje skola, på varje arbetsplats, i massor av möten människor emellan. Låt oss släppa loss den kraften!

Med Moderaternas grundläggande idéer som kompass får jag vägledning i tre stora uppgifter de kommande tio åren.

Den första uppgiften för 2020-talet är att återupprätta trygghet, säkerhet, lag och ordning. Det är att börja rätt långt ner i Maslows behovstrappa, men så är just den uppgiften också grunden för precis allt annat.

Ska vi i Sverige stoppa den grova kriminaliteten måste en ny regering se problemen, erkänna dem, bestämma sig för att göra jobbet och sedan fatta de beslut som krävs.

Svårt? Utan tvekan. Möjligt? Definitivt. Har andra lyckats? Ja!

Statens yttersta ansvar för att hålla gränsen och värna sina medborgares säkerhet kan inte tillåtas vara en tredje rangens uppgift, som man glömmer bort när man skriver ner sina 73 viktigaste punkter. Det får inte vara

Det talade ordet gäller

de som skjuter och kastar granater som bestämmer. I den meningen står nu kampen mellan det öppna samhället och dess fiender även här i Sverige.

Att staten är stark betyder inte att staten får göra vad den vill. För 20 år sedan grundade Moderaternas partisekreterare Gunnar Strömmer en organisation som fortfarande heter Centrum för Rättvisa. De hjälper människor som har hamnat i tvist med staten. För vi tror på den enskilde individens fri- och rättigheter, och att makt inte går före rätt. Även staten kan göra fel. Den insikten måste hållas levande.

Den andra stora uppgiften för 2020-talet är att dramatiskt minska arbetslösheten, bidragsberoendet och utanförskapet. Undanröja de kriminella gängens grogrund. Öka växtkraften i svensk ekonomi. Det är det som är riktig prevention.

Tanken med den svenska välfärdsmodellen var aldrig att tiotusentals mammor skulle fastna i permanent bidragsberoende. Men idag jobbar inte ens varannan kvinna som har invandrat från Afrika och Mellanöstern.

Nu behövs en ny arbetslinje: Målet måste vara självförsörjning, inte bidragsförsörjning. Höga och tydliga krav, inte naivitet och aningslöshet. Snabb och kännbar respons när man bryter mot reglerna, inte välmenande huvuden på sned.

Bara den som är stolt över de värderingar som ligger bakom den svenska modellen, kan med kraft försvara den mot fusk, missbruk och brottslighet. Kravlösheten leder till respektlöshet och laglöshet.

Vill vi på allvar bryta segregationen, stoppa kriminaliteten och se till att alla som kommer hit lär sig svenska och blir självförsörjande, så måste vi kraftigt minska invandringen. Vi tror i grunden på internationell öppenhet och

vet att Sverige har ett delansvar för hur det går för människor i en trasig värld. Men vi har hela ansvaret för hur det går här i Sverige – och de svenska integrationsproblemen är helt enkelt för stora.

Den tredje stora uppgiften för 2020-talet är att på nytt göra Sverige till ett land fyllt av löftesrika klassresor. Där flit och ansträngning avgör framtiden – inte tur, efternamn eller personliga kontakter.

Jag återkommer rätt ofta till det här, för den övertygelsen var helt avgörande för mitt eget politiska engagemang. De var värderingar som jag fick av min mamma Karin och som hon en gång fick av min morfar Hjalmar.

Tron på ett rättfärdigt samhälle där alla barn får sin egen chans. Som visar tålamod och respekt för den som misslyckas, men inte för den som inte ens försöker. Där höga krav betyder att vi har hög förväntan. Där vad du gör och vad du vill betyder mycket mer än vem du är och vad du heter.

Att återupprätta tryggheten och säkerheten. Att bryta utanförskapet och bidragsberoendet. Att bana väg för nya klassresor. Det är tre riktigt stora uppgifter som tillsammans säkrar det svenska samhällskontraktet. Det som en gång gjorde oss både rika och framgångsrika. Men ingen nostalgi! Värderingarna är desamma. Men våra problem är annorlunda och då måste dom politiska reformerna också vara det.

Vår uppgift stannar inte vid nationsgränsen. Terrordåden i Frankrike och Österrike påminner oss hur nära vi står varandra. Om hur viktigt det är att tillsammans med likasinnade bygga de politiska, ekonomiska och militära samarbeten som slår vakt om de värden som vi delar med andra.

Det talade ordet gäller

Det handlar i grunden om demokratin, öppenheten, marknadsekonomin, toleransen och rättsstaten. Men det gäller också alltmer klimatet, och frihandeln och den digitala inre marknaden, som är avgörande för svenska företag och svenska jobb. Samtidigt som vi löser våra problem här hemma, måste Sverige alltså på nytt bli en kraft att räkna med i Europa.

Ett parti behöver som varje seglare och orienterare både mål, karta och kompass. För att veta vart man är på väg, måste man veta var man är och var man kommer ifrån. Och vi moderater står stadigt i vårt idépolitiska arv. Ett liberalkonservativt parti där generation efter generation av medlemmar och förtroendevalda har förnyat och fördjupat våra idéer och vårt politiska budskap.

Det är den liberalkonservatism som statsvetare sedan Gösta Bohmans dagar har hävdat inte finns. Och bevisligen haft fel. För miljoner svenskar lever sina liberalkonservativa liv varje dag. Vi vill ha friheten att bestämma över våra egna liv. Och vi förstår att ta ansvar för varandra.

Frihet och ansvar. En slags realistisk optimism. Där nästan allt kan bli mycket bättre, men nästan ingenting blir det av sig själv. Hoppfullhet, inte naivitet.

Frihet handlar om att bestämma själv. Att gå sin egen väg. Att älska vem man vill. Vara den man vill och försöka bli den man vill. Men också hela länders frihet, internationellt samarbete och fri företagsamhet.

Ansvar har man för sig själv och sina egna handlingar. I kontrast till den ursäktandekultur som skyller på "samhället", på "omständigheterna" eller på "strukturerna".

Vi har dessutom ett ansvar att klokt förvalta vad tidigare generationer har byggt upp. Och ansvar för varandra eftersom ensam inte alls alltid är stark. Insikten att alla kan behöva hjälp när livet slår till. Att man ibland är den starke som bär, ibland den svage som behöver bäras.

Här någonstans har jag min liberala tro på den enskilda människans rätt att vara sig själv, hennes förmåga att växa och skapa. Och min konservativa respekt för att det vi har fått måste vårdas och utvecklas. Plikten att lämna över samhället till kommande generationer i ett bättre skick än vi själva fick det. Frihet och ansvar.

Men låt er inte luras av alla etiketter. När jag som ung MUF:are slogs FÖR valfrihet i skolan, MOT löntagarfonder och SJÄLV ville riva Berlinmuren kallades jag liberal. Ville vänstern verkligen ta i så sa de "nyliberal". När jag idag vill bekämpa den grova kriminaliteten och veta vilka som finns i landet och minska bidragsberoendet, ja då kallas jag konservativ.

Vi står trygga i våra värderingar, och de är grunden för våra idéer och vår politik.

Sverige är ingen enpartistat längre. Och det är bra. Men det nya parlamentariska läget kräver att alla som vill få något gjort också kan samarbeta med andra som vill ungefär samma sak. I Moderaterna vet vi vad vi vill. Mitt löfte är att göra allt i min makt för att få maximalt genomslag för våra idéer.

Moderaterna är samlingspartiet i svensk politik. Vi är öppna för att samarbeta med alla partier för att få igenom reformer som vi tror är bra för Sverige. Men vi kommer inte sälja ut våra grundläggande värderingar.

En regering som jag leder kommer bara driva politik som vi kan stå för. För mig är det här helt självklart: Vi vill vinna

Det talade ordet gäller

regeringsmakten för att med FULL kraft genomföra det vi tror på. Och ju mer pragmatisk man är i sina politiska lösningar, desto mer förankrad måste man vara i sina värderingar. Med Januariöverenskommelsen gör ju Socialdemokraterna precis tvärtom: De står inte för något och allt är till salu – utom regeringsmakten.

Moderaterna är ett idéparti som gillar att genomföra praktisk politik. Ett reformparti förankrat i starka idéer. Precis där trivs vi – i riksdagen, i kommuner och i regioner. Jag kallar det för värderingsburen pragmatism.

Kära vänner,

Tar vi tag i Sveriges problem kan vi också ta fasta på Sveriges möjligheter. Men bara i precis den ordningen.

Jag tror att allt kan bli så mycket bättre. Och att det mesta hänger på oss själva som kvinnor och män, som föräldrar, medmänniskor och medborgare. För samhället är mycket större än staten. Politik är viktigt, men det allra mesta i livet är inte alls politik.

Alla vi som nu vill ta på oss ansvaret att göra Sverige bättre, måste ha höga ambitioner och stor ödmjukhet. Mod att förändra allt det vi kan. Sinnesro att acceptera det vi faktiskt inte kan förändra. Och gott förstånd att inse skillnaden.

Vår egen resa in i 20-talet har bara börjat. Nästa etapp kommer 2022. Och jag ser fram mot att göra hela resan tillsammans med er.

Tack!